

## บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง บทบาทครอบครัวในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในระหว่าง การคุมประพฤติ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของเด็ก เยาวชนและผู้ปกครองต่อบทบาทครอบครัวในคุมประพฤติ และเพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการนำครอบครัวมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากเด็กและเยาวชนที่ศาลส่งคุมประพฤติ และมารายงานตัวที่สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญา และผู้ปกครอง รวมจำนวนทั้งสิ้น 140 คน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูล จัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำข้อมูลการวิเคราะห์มานำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แยกพิจารณาได้ 2 กลุ่มตามกลุ่มของประชากร คือ ผู้ปกครอง และเด็กและเยาวชน พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 54.3 คิดเป็นร้อยละ 47.1 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 35.7 มีสถานภาพสมรส รองลงมาร้อยละ 20 หย่าหรือหม้าย ร้อยละ 52.9 เป็นหัวหน้าครอบครัว ด้านการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 31.4 จบชั้นประถมศึกษา ด้านอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 35.7 ประกอบอาชีพรับจ้าง ลูกจ้างเอกชนและค้าขาย ซึ่งส่วนใหญ่รายได้ของผู้ปกครองร้อยละ 35.7 จะต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนข้อมูลทั่วไปของเด็กและเยาวชน พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ร้อยละ 67.1 มีอายุระหว่าง 15-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.6 พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 74.3 ยังคงได้รับเงินใช้จ่ายจากบิดามารดา และส่วนใหญ่ร้อยละ 51.4 กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 88.6 กระทำผิดครั้งแรก ร้อยละ 65.7 ในฐานความผิด พ.ร.บ. ยาเสพติด ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.6 เพราะความอยากหรืออยากลอง ร้อยละ 20 เพราะเพื่อนชักชวน และร้อยละ 11.4 เพราะปัญหาครอบครัว ด้านความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนและครอบครัวด้านสัมพันธภาพ บทบาทครอบครัว นั้นสามารถพิจารณาได้ว่าด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย “ปานกลาง” (mean = 3.477) ส่วนประชากรที่เป็นเด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย “มาก” (mean = 3.67) ด้านบทบาทครอบครัว ประชากรที่เป็นผู้ปกครองกับเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย “ปานกลาง” (mean = 3.341, 3.424) ตามลำดับ ซึ่งสรุปได้ว่าผู้ปกครองกับเด็กและเยาวชนต่างก็ให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพ บทบาทครอบครัว ในการดูแลปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ส่วนในเรื่องของครอบครัวที่พึงประสงค์และความคาดหวังต่อการคุมประพฤตินั้น

ผู้ปกครองและเด็กและเยาวชนมีความต้องการให้ครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดี อบอุ่น มีความรัก ความห่วงใย ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ไม่มีปัญหาการกระทบกระทั่งกัน ให้โอกาสสมาชิกเมื่อเกิด ความผิดพลาด และคาดหวังว่าการคุมประพฤติจะมีส่วนช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับตัว เป็นคนดีได้ ไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ ครอบครัวต้องทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู ปกป้องใน สิ่งที่ถูกต้อง ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กและเยาวชนอย่างเพียงพอ โดยต้องมีเวลาเอาใจใส่ ร่วมกิจกรรมกันมากขึ้น รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาที่ดีคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา หน่วยงานคุมประพฤติควรจัดปฐมนิเทศผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระหว่างคุมประพฤติ เพื่อ สร้างความเข้าใจและให้ตระหนักในบทบาทครอบครัวในการมีส่วนร่วมดูแลเด็กและเยาวชนใน ระหว่างการคุมประพฤติ จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างเด็กและเยาวชนกับ ผู้ปกครองในระหว่างที่คุมประพฤติ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ให้ทราบบทบาทของตนเองใน ครอบครัว ดำเนินการในเชิงรุกเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่มีสาเหตุ มาจากครอบครัว โดยการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแก่กลุ่มครอบครัวของ เด็กและเยาวชนพนักงานคุมประพฤติควรตระหนักและให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพใน ครอบครัวของเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไป และสุดท้ายควรมีการศึกษา เพิ่มเติมในประเด็นการเปรียบเทียบลักษณะสัมพันธภาพในครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำ ผิดและไม่กระทำผิด